

Masarykova univerzita Brno
Pedagogická fakulta

Seminář k úvodu do pedagogiky a základy pedagogického myšlení

1. semestr

Kateřina Vlčková

Edukační cíle

Kateřina Janáková a Šárka Kabátová

173735, 174037

estelle@email.cz, KuLic.Ka@seznam.cz

25.10.2005

- Obsah: I. 1) Edukační cíle?
2) Funkce cílů
3) Druhy cílů
II. Cíle podle RVP (Rámcový vzdělávací program)

Edukační cíle

I.

1)

▪ Edukační cíle = cíle výchovy

Jsou to základní pedagogické kategorie, projektuje výchovně – vzdělávací výsledky, vyjadřuje účel výchovy a implikuje směr působení, principy, formy, prostředky atd.

Problematikou edukačních cílů se zabývá jedna z pedagogických disciplín – Pedagogická teleologie.

Některé pedagogické směry odmítají formulování cílů jako prvek edukační diskriminace.

Progresivním trendem je charakterizovat cíle v podobě dosahovaných kompetencí žáky viz. RVP (II.)

Cíle zahrnují:

- a) Hodnoty a postoje
- b) Produktivní činnost a praktické dovednosti
- c) Poznatky a porozumění

Rozlišujeme cíle:

- a) vyučovacího předmětu
- b) ročníkové
- c) pro určitá témata
- d) pro výukové situace
- e) apod.

I.

2)

Funkce cílů

- a) *orientační* – strategická orientace edukace díky formulaci cílů
- b) *motivační* – přiblížení se cíli, jeho dosažení motivuje
- c) *realizační* – správně zvolené a formulované cíle pomáhají dosáhnout tohoto cíle
- d) *regulační* – reflexe dosahování cílů podle stanovených cílů

I.

3)

Druhy cílů

- *Individuální* – staví na první místo individuální výchovu jedince (Rousseau, Locke)
- *Sociální* – výchova občana, osobní věci podřadné, vše jde kolem státu
- Důležitá je rovnováha (příprava jedince pro plnění společenských rolí, jeho uplatnění a zařazení do společnosti)

Při výchovné činnosti sledujeme cíle:

- *Obecné* – snaha dosáhnout všestranného harmonického rozvoje člověka, stimulace vztahu ke společnosti
- *Specifické* – osvojení konkrétních vědomostí, dovedností, návyků

Významovou alternativu v zaměření výchovné činnosti sledujeme v cílech:

- **Materiálních (informativních)** – týkají se konkrétního učiva, které má zvládnout (osvojení konkrétních vědomostí, potřebných ke zvládnutí určitých úkolů)
- **Formálních (formativních)** – zaměřují se na rozvoj osobnosti prostřednictvím učiva
- **Abstraktní** – univerzální člověk
- **Konkrétní** – konkretizuje = konkrétní vlastnosti, co by měl umět (tvořivost, kulturní rozhled, sebevědomí, rozumnost, konkrétní kvality)

Dle zaměření výchovy k přítomnosti nebo budoucnosti sledujeme cíle:

- **Adaptační** - připravit jedince na život v té společnosti, která teď existuje
- **Anticipační** - předjímá do budoucna, příprava jedince pro budoucí společnost (má být pružný, rychle se přizpůsobující, tvořivý, schopen rekvalifikace)

Velký problém při posuzování výchovy je vztah cílů:

- **Teoretických** – vědomosti, co se naučí
- **Praktických** – dovednosti a návyky
- spojení školy s praxí (aby věděl, proč se to učí)

Souvisí s tím cíle:

- **Autonomní** – sebevýchova, cíl si stanoví sám jedinec
- **Heteronomní** - cíl určen jiným činitelem (rodiče, pedagog, stát,
- Jde o to, abychom předcházeli u heteronomních na autonomní
- Zvnitřňování heteronomních cílů (interiorizace), tzn. já musím mít přesvědčení, že cíle jsou správné = záleží na tom efekt výchovy

II.

“Cíle základního vzdělávání podle RVP (rámcový vzdělávací program)

Základní vzdělávání má žákům pomoci utvářet a postupně rozvíjet klíčové kompetence a poskytnout spolehlivý základ všeobecného vzdělání orientovaného zejména na situace blízké životu a na praktické jednání. V základním vzdělávání se proto usiluje o naplňování těchto cílů:

- **Umožnit žákům osvojit si strategie učení a motivovat je pro celoživotní učení.**
- **Podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problému.**
- **Vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci.**
- **Rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých.**
- **Připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svěbytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a plnili své povinnosti.**
- **Vytvářet u žáků potřebu projevovali pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací; rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí a přírodě.**
- **Učit žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně zodpovědný.**
- **Vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi.**

- **Pomáhat žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci.“**

Použitá literatura:

Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání, VÚP Praha 2004

Jůva: Úvod do pedagogiky

Pracovní materiály (Vlčková)